

**Základní škola a mateřská škola, Stráž pod Ralskem,
příspěvková organizace
Pionýrů 141, 471 27 Stráž pod Ralskem,
e-mail: info@zsstraz.org, tel: 487 851 504**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Č. j.: ZSSTRAZ 472/2016

Obsah

1	Charakteristika školní družiny	4
2	Cíle vzdělávání	4
3	Formy vzdělávání	5
4	Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání	5
4.1	Provoz školní družiny.....	5
4.2	Způsob přihlašování a odhlašování žáků	5
4.3	Podmínky docházky do ŠD	6
4.4	Podmínky odchodů ze ŠD	6
4.5	Spolupráce s rodiči	6
4.6	Postup vychovatelky ŠD při nevyzvednutí žáka do stanovené doby odchodu ze ŠD. 7	
5	Materiální, personální, ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví7	
5.1	Materiální podmínky	7
5.2	Personální podmínky.....	7
5.3	Ekonomické podmínky	7
5.4	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.....	8
5.5	Psychosociální podmínky.....	8
6	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
6.1	Vzdělávání žáků s priznaným podpurným opatřením I. stupně	9
6.2	Vzdělávání žáků s priznaným podpurným opatřením II. – V. stupně	10
6.3	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	10
6.4	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných - PLPP	10
6.5	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných - IVP	11
7	Délka a časový plán vzdělávání, evaluace vzdělávání	11
7.1	Evaluace.....	11
7.2	Obsah vzdělávání	12
7.2.1	Klíčové kompetence.....	12

7.3	Vzdělávací oblasti	13
7.3.1	Jazyk a jazyková komunikace	13
7.3.2	Člověk a jeho svět.....	13
7.3.3	Umění a kultura.....	14
7.3.4	Člověk a zdraví	14
7.3.5	Člověk a svět práce	14
7.4	Tematické okruhy ŠVP ŠD	14
7.4.1	NAŠE ŠKOLA.....	14
7.4.2	MÍSTO, KDE ŽIJEME	15
7.4.3	SVĚT KOLEM MĚ	16
7.4.4	KOUZELNÝ ČAS VÁNOC	16
7.4.5	JÁ A MOJE TĚLO.....	16
7.4.6	KALENDÁŘ ROČNÍHO OBDOBÍ.....	17
7.4.7	KNIHA MŮJ PŘÍTEL	18
7.4.8	VÍTÁME JARO	18
7.4.9	PŘÍRODA KOLEM NÁS	19
7.4.10	MĚSÍC PLNÝ HER	19
8	Základní informační zdroje:	20
9	Zveřejnění ŠVP ŠD	20

1 Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále ŠD) je součástí základní školy. Učebny ŠD jsou umístěny v pavilonu nad školní jídelnou. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Do ŠD docházejí děti místní i z okolních obcí.

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Svými zájmovými činnostmi rozvíjí osobnost žáků, zdokonaluje jejich sociální a pracovní kompetence. Nabídkou různých činností aktivizuje žáky a prohlubuje jejich školní znalosti. Plní funkci sociální, relaxační, regenerační, kompenzační a výchovnou. Má důležitou roli v prevenci rizikového chování.

Školní družina se zaměřuje na tyto oblasti:

- výchovu ke zdravému životnímu stylu
- posilování komunikačních dovedností
- zvyšování sociálních kompetencí
- nácvik ovládnutí negativních citových reakcí
- najít své místo v sociální skupině
- formování životních postojů (toleranci, schopnost i ochotu pomoci)
- nacházet nové vazby a vztahy mezi již získanými poznatky z vyučování

2 Cíle vzdělávání

Cíle výchovně vzdělávací činnosti vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy (§ 2, odst. 2 Školského zákona), navazují na cíle stanovené Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV).

Základním cílem je:

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám

Specifickým cílem je:

- vychovávat žáky k smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro jeho naplňování

Při naplňování těchto cílů jsou zohledňovány věkové a individuální zvláštnosti žáků.

3 Formy vzdělávání

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání zejména těmito formami:

- pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost (organizované aktivity stanovené měsíčním plánem a režimem dne)
- příležitostná, výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost (např. besídky, slavnosti, různá vystoupení, karneval, dětský den, sportovní dny, projekty, plavání)
- spontánní činnosti zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu

Základním prostředkem práce v družině je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky. Hra rozšiřuje vědomosti a dovednosti žáků, obohacuje jejich sebepoznání, navozuje kladné emoce, je prostorem k seberealizaci a aktivity žáků.

4 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání

4.1 Provoz školní družiny

Školní družina je určena pro žáky 1. stupně základní školy (dále ZŠ), přednost mají děti zaměstnaných rodičů. ŠD zahajuje provoz před vyučováním od 6.00 do 7.45 hod, po vyučování od 11.40 do 16.00 hod. Do oddělení ŠD se zapisuje nejvýše 30 pravidelně docházejících žáků.

Školní družina vykonává činnost převážně ve dnech školního vyučování.

O mimořádném provozu ŠD v době prázdnin rozhoduje ředitelka školy na základě písemné žádosti zákonných zástupců. Požadavek o umístění žáka do ŠD v době hlavních prázdnin předloží zákonný zástupce do 15. 6. daného školního roku. Přijímání jsou pouze žáci 1. – 3. ročníku zaměstnaných zákonných zástupců.

Provoz ŠD o hlavních prázdninách bude zajištěn při minimálním počtu 10 žáků na týden a v době vedlejších prázdnin při přihlášení minimálně 5 žáků.

V případě přihlášení nižšího počtu žáků, bude činnost družiny zajištěna ve spolupráci s mateřskou školou.

4.2 Způsob přihlašování a odhlašování žáků

Přihlášení žáka do ŠD je podmíněno odevzdáním řádně vyplněného zápisního lístku. Zápisní lístek na nový školní rok je k vyzvednutí vždy poslední týden v srpnu a první týden v září v ŠD nebo je ke stažení na webových stránkách školy (www.zsstraz.org).

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy podle těchto kritérií.

- 1) Přednostně budou přijímáni žáci 1. – 3. ročníku zaměstnaných zákonných zástupců.

- 2) Dále budou přijímáni žáci, kteří dojíždějí z okolních obcí.
- 3) Pokud nebudou naplněna oddělení školní družiny, budou přijímáni žáci 4. ev. 5. ročníků.

Odhlášení žáka ze ŠD musí zákonní zástupci provést písemně s přesným datem ukončení docházky (formulář v ŠD nebo na webu školy). Zároveň je nutno žáka odhlásit i v kanceláři školní jídelny, aby byla ukončena úplata za pobyt v ŠD.

Žák může být ze ŠD vyloučen v případě, že opakovaně nezaplatí příspěvek na provoz ŠD nebo z důvodu opakovaného narušování vnitřního řádu školní družiny.

4.3 Podmínky docházky do ŠD

Provoz ranní družiny je od 6.00 hod do 7.45. Po ukončení činnosti v ranní ŠD odvádějí vychovatelky žáky do školní šatny a odtud již žáci přecházejí po uložení věcí samostatně do jednotlivých tříd. Provoz odpolední družiny je od 11.40 do 16 hodin. Žáky končící po čtvrté vyučovací hodině doprovodí do ŠD vyučující. Žáci, kteří končí vyučování po páté vyučovací hodině, odcházejí do ŠD sami. Za žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka nezodpovídá. Na zájmové kroužky a hodiny v ZUŠ jsou žáci uvolňováni na základě písemné žádosti rodičů (čas odchodu je uveden v zápisním lístku).

4.4 Podmínky odchodů ze ŠD

Zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD sdělí družině rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny, tyto údaje jsou zaznamenány v zápisním lístku. Jiný odchod ze ŠD než určuje zápisní lístek, bez řádné písemné žádosti s podpisem zákonného zástupce, není přípustný. Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji uvedenými v zápisním lístku. Pokud žák neodchází sám v určité době, musí ho převzít zákonní zástupci osobně, či osoba jimi pověřená. Pokud přebírá žáka jiná osoba než zákonný zástupce, musí zákonný zástupce předat vychovatelce písemné prohlášení, ve kterém žádá, aby žák byl předán jiné konkrétní osobě.

Písemné prohlášení musí obsahovat: datum a jméno žáka, vlastní žádost a podpis zákonného zástupce. Veškeré písemné omluvy a změny zakládá a eviduje jako dokumentaci žáka vychovatelka v každém oddělení ŠD.

Vchod do školní družiny je uzavřen, příchozí mají k dispozici videotelefon s komunikátorem do jednotlivých oddělení a kanceláře školní jídelny, prostřednictvím něhož ohlásí důvod své návštěvy a poté mohou být vpuštěni do budovy školy.

4.5 Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím nástěnek a webových stránek školy informováni o aktivitách ŠD. Komunikace mezi rodiči a p. vychovatelkou probíhá osobně při předávání dětí nebo prostřednictvím žákovské knížky, popř. telefonicky na telefonním čísle 739451327.

4.6 Postup vychovatelky ŠD při nevyzvednutí žáka do stanovené doby odchodu ze ŠD

Zákonní zástupci jsou povinni vyzvednout žáka nejdéle do skončení provozní doby ŠD, tj. do 16.00 hod.

V případě nevyzvednutí žáka ze ŠD bude vychovatelka postupovat takto:

- kontaktovat telefonicky zákonného zástupce
- v případě neúspěchu kontaktovat vedení školy
- vedení školy se spojí s vedoucí odboru vnitřní správy MěÚ ve Stráži pod Ralskem, která podnikne patřičná opatření.

5 Materiální, personální, ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

5.1 Materiální podmínky

Pro svou činnost ŠD využívá 4 místnosti – 3 oddělení ŠD jsou vybavena novým nábytkem, jedna místnost slouží jako šatna. K pohybovým aktivitám mohou družinové děti využít malou a velkou tělocvičnu, školní hřiště, atrium, plavecký bazén. K ostatním činnostem např. učebnu hudební výchovy, kuchyňku, počítačovou učebnu, keramickou pec, učebnu s interaktivní tabulí. K dispozici je tato audiovizuální technika: televizor, DVD přehrávač, CD přehrávač.

5.2 Personální podmínky

Činnost školní družiny řídí zástupce ředitele pro I. stupeň, který kontroluje vedení dokumentace, koordinuje činnost vychovatelek podle plánu činnosti a potřeb školy, sleduje výchovně vzdělávací činnost v družině, doporučuje účast na DVPP.

Zájmové vzdělávání probíhá zpravidla ve třech odděleních, každé oddělení má jednu vychovatelku a naplňuje se nejvýše do 30 žáků.

5.3 Ekonomické podmínky

Za pobyt ve ŠD je měsíčně vybírána úplata na částečnou úhradu neinvestičních nákladů. Dojíždějící žáci platí polovinu stanovené částky. O výši úplaty jsou rodiče informováni při podávání přihlášky žáka do ŠD. Osvobozen od úplaty je zákonný zástupce dítěte, který pobírá sociální příplatek podle § 20 až § 22 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře v platném znění. Dále je od úplaty osvobozena fyzická osoba, která o dítě osobně pečuje a pobírá dávky pěstounské péče v souladu s § 36 až § 43 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře v platném znění.

Tyto skutečnosti musí doložit a písemně požádat. Žádosti lze podávat přímo ředitelce školy nebo prostřednictvím kanceláře školní jídelny.

5.4 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Bezpečnost a ochrana zdraví v ŠD je zajištěna pedagogickým dozorem po celou dobu provozu ŠD. Žáci jsou na začátku školního roku seznámeni se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví a s pravidly chování. Záznam poučení je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení. Při pobytu v tělocvičně nebo v jiných odborných učebnách se žáci řídí řády těchto učeben. Počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka při pobytu venku je 25.

Žáci nesmí do družiny nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví nebo způsobit úraz. Každý úraz nebo poranění žáci neprodleně nahlásí vychovatelce, která provede opatření k zajištění první pomoci, informuje zákonné zástupce zraněného žáka o úraze a sdělí, jaká opatření učinila. Veškeré úrazy žáků jsou evidovány v knize úrazů. Za bezpečnost žáka při cestě do ZUŠ a kroužků nenese vychovatelka zodpovědnost.

Veškeré změny týkající se zdravotního stavu dítěte je zákonný zástupce povinen nahlásit p. vychovatelce.

5.5 Psychosociální podmínky

- klidné prostředí a příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince
- činnosti vycházející ze zájmu žáků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy
- vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání

6 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) se řídí novelou školského zákona č. 82/ 2015 Sb. 16, vyhláškou č. 27/2016 a RVP ZV 2016. Za žáky s SVP jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských zařízeních (školní družina) odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Rozdělují se do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Při vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření spolupracuje škola s jejich zákonnými zástupci a se školským poradenským zařízením (dále ŠPZ). Komunikaci a spolupráci s nimi zajišťuje zpravidla výchovný poradce. Školní poradenské pracoviště naší školy tvoří ředitelka školy, výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog.

Vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření je na naší škole realizováno formou individuální integrace. Těmto žákům je na základě pedagogické diagnostiky v I. stupni podpůrného opatření vypracován plán pedagogické podpory (dále PLPP). Na základě doporučení ŠPZ a se souhlasem zákonného zástupce od II. stupně podpůrného opatření je vypracován žákovi individuálně vzdělávací plán (dále IVP) popř. individuálně výchovný plán (dále IVYP). Všechny tyto dokumenty se v průběhu roku vyhodnocují a mohou se upravovat podle potřeb žáka.

Výchovný poradce koordinuje práci třídního učitele s ostatními vyučujícími při sestavování i vyhodnocování PLPP, IVP, IVYP, dále koordinuje schůzky všech zainteresovaných osob (žák, zákonný zástupce, vedení školy, metodik prevence, vyučující, do jejichž předmětů se podpůrná opatření promítají, zástupci ŠPZ, pracovníci OSPOD).

S PLPP, IVP, IVYP jsou seznámeni všichni, kteří se na vzdělávání žáka podílejí (vyučující, asistent pedagoga, vychovatelka). Jestliže žák s potřebou podpůrných opatření navštěvuje ŠD, jsou tato poskytována i zde. Vychovatelka je seznámena s příslušnou dokumentací. Její druh a rozsah se řídí podpůrnými opatřeními, která má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná pro jeho činnost v ŠD.

Za vypracování PLPP, IVP, IVYP zodpovídá na I. a II. stupni třídní učitel, vždy ve spolupráci s vyučujícími těch předmětů, v nichž žák selhává a v nichž jsou realizována podpůrná opatření. Vyučující spolupracují při realizaci podpůrných opatření s výchovným poradcem, metodikem prevence a vedením školy.

Při vzdělávání žáků s SVP spolupracuje naše škola především s PPP v České Lípě, s SPC v Liberci.

6.1 Vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením I. stupně

Podpůrná opatření I. stupně jsou vypracována na základě pedagogické diagnostiky, slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka formou mírných úprav v režimu školní výuky (změna metod a výukových postupů) a domácí přípravy s cílem navrzení intervenčních opatření. Pro žáka je vypracován PLPP, který sestavuje třídní učitel (je za něj zodpovědný) ve spolupráci s ostatními vyučujícími. PLPP má písemnou podobu, je s ním seznámen žák, jeho zákonný zástupce a ostatní vyučující. Před jeho zpracováním proběhnou konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení forem, metod a organizace výuky žáka, způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termíny přípravy PLPP a termíny společných schůzek všech účastníků (učitel, zákonný zástupce, žák, vedení školy). S PLPP škola seznámí zákonného zástupce žáka, vyučující žáka a další pedagogické pracovníky. Dokument všichni zainteresovaní podepíší.

Nejdéle po třech měsících pedagogové společně s žákem a zákonným zástupcem vyhodnotí efektivitu zvolených úprav. Pokud zvolená podpora žákovi pomáhá, je mu poskytována po nezbytně nutnou dobu. V případě, že se ani s dostatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší, je doporučeno zákonným zástupcům šetření v ŠPZ, kam je žák poslán

s podepsaným informovaným souhlasem zákonného zástupce. Tomuto zařízení je také předán PLPP.

6.2 Vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením II. – V. stupně

Podpůrná opatření II. – V. stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Podmínkou poskytování podpůrného opatření II. – V. stupně je písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, který zajistí výchovný poradce. Od III. stupně podpůrného opatření pracuje žák s pomocí asistenta pedagoga. V případě podpůrného opatření, které doporučí úpravu očekávaných výstupů u žáků s lehkou mentální poruchou (dále LMP) od III. stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovených v RVP ZV platného od 1. 9. 2016. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory ŠPZ.

Na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce je žákovi vypracován IVP popř. IVYP (úpravy v organizaci, obsahu výuky, hodnocení, forem a metod vzdělávání, použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, speciálně pedagogická a pedagogická intervence). Oba tyto dokumenty vypracovává třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími, s výchovným poradcem, metodikem prevence. Jsou s nimi seznámeni všichni pedagogové, kteří se na vzdělávání žáka podílejí, dále zákonní zástupci žáka i žák samotný. IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. IVP může být v průběhu roku doplňován, upravován. Vyhodnocení IVP zodpovídajícím pedagogem probíhá 2x ročně, kontrola IVP v ŠPZ 1x ročně.

Jako podpůrná opatření pro žáky se SVP mohou být zařazovány dle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče.

6.3 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou.

6.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných - PLPP

Podpůrná opatření I. stupně PLPP jsou vypracována na základě pedagogické diagnostiky a slouží k rozvoji rozumových, pohybových, manuálních a sociálních schopností a nadání formou mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy s cílem navrzení intervenčních opatření. PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími.

PLPP má písemnou podobu, je s ním seznámen zákonný zástupce, ostatní vyučující a samotný žák. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení forem, metod a organizace výuky žáka a jeho přímé podpory ve výuce, ve způsobu kontroly a podpory rozvoje schopností a dovedností. Cílem je podpořit a rozvíjet nadání žáka. Po třech měsících pedagogové společně s žákem a zákonným zástupcem vyhodnotí efektivitu zvolených podpůrných opatření. V případě, že PLPP nepodporuje dostatečně rozvoj schopností a nadání žáka je doporučeno zákonným zástupcům šetření v ŠPZ, kam je žák poslán s podepsaným informovaným souhlasem zákonného zástupce. Tomuto zařízení je také předán PLPP.

6.5 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných - IVP

Na základě pedagogické diagnostiky a se souhlasem zákonného zástupce je žák poslán na šetření do ŠPZ. Na základě závěrů ŠPZ a žádosti zákonného zástupce je žákovi zpracován IVP (úprava organizace vzdělávání, úpravy v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, účast žáka na výuce ve vyšším ročníku, nebo ve skupině vytvořené pro žáky s obdobným nadáním, rozšíření obsahu vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem, zadávání specifických úkolů, projektů, příprava a účast na soutěžích, nabídka volitelných předmětů a zájmových aktivit). Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu. Na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce umožní škola nadaným a mimořádně nadaným žákům mateřské školy předčasný nástup ke školní docházce.

IVP vypracovává třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem, ŠPZ a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka. IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení a žádost zákonného zástupce. IVP může být v průběhu roku doplňován a upravován. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující (vychovatelka ŠD, asistent pedagoga), kteří se na vzdělávání žáka podílejí, dále zákonní zástupci žáka i samotný žák. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP realizován. Hodnocení IVP zodpovídajícím pedagogem probíhá 2x ročně, kontrola IVP v ŠPZ 1x ročně.

7 Délka a časový plán vzdělávání, evaluace vzdělávání

ŠVP ŠD je vytvořen pro všechna oddělení ŠD. Témata v něm stanovená jsou rozpracována do ročních plánů pro jednotlivá oddělení ŠD. Roční plán je následně rozpracován do měsíčních plánů a týdenních programů. Měsíční plán obsahuje výběr možných činností, ze kterých p. vychovatelky volí podle aktuálního složení žáků v oddělení a umožňuje tvořivě reagovat na aktuální situaci v odděleních.

7.1 Evaluace

Součástí pedagogické práce v ŠD je její hodnocení, které probíhá jako nedílná součást pedagogického procesu. Individuálně p. vychovatelky hodnotí, zda zvolená aktivita splnila

cíl, zda žáci měli možnost seberealizace, zda volily správný postup s ohledem na možnosti žáků. Součástí je i hodnocení jednotlivých aktivit žáky. Společně p. vychovatelky hodnotí zvolené činnosti a akce ŠD, po ověření v praxi a následném vyhodnocení může dojít k doplnění a úpravám v ročních plánech jednotlivých oddělení. Výchovnou práci v ŠD sleduje a hodnotí také zástupkyně ředitelky pro první stupeň a ředitelka školy. Důležitá je také zpětná vazba od dětí, rodičů i kolegů v pedagogickém sboru.

7.2 Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání vychází ze ŠVP ZV. V rámci pedagogického procesu ve ŠD se zaměřuje na rozvoj vybraných klíčových kompetencí, jejichž rozvíjení prolíná všemi činnostmi zájmového vzdělávání. Získané klíčové kompetence žáci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do kolektivu třídy i do společnosti. V ŠD přiměřeným způsobem tyto kompetence dále rozvíjíme a posilujeme.

7.2.1 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije, započatou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení je schopno dobrat se k výsledkům, učí se hodnotit své pokroky a oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů

Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s pomocí dospělého, problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, využívá dosavadních zkušeností, rozlišuje správná a chybná řešení, svá rozhodnutí se učí obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí.

Komunikativní kompetence

Samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady, umí vyjádřit vlastní názor, zapojuje se do diskuse, nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým, dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, atp.).

Sociální a personální kompetence

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si, že za sebe i své jednání zodpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost, ve skupině se dokáže prosadit i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla.

Občanské kompetence

Uvědomuje si svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu, váží si práce a úsilí druhých, spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe, že je potřeba je zachovávat, není mu jedno, v jakém prostředí žije, dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje a druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí.

Kompetence k trávení volného času

Umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech.

7.3 Vzdělávací oblasti

Činnost ŠD je provázána s výchovně vzdělávacím procesem školy a navazuje na tyto vzdělávací oblasti ŠVP ZV

7.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

- Literární a dramatická výchova
- Rozvoj komunikačních dovedností
- Rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování
- Respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru

7.3.2 Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme
 - Orientace v místě bydliště, určení významných objektů v obci, poloha v krajině
 - Bezpečnost na cestě do školy a na vycházkách
- Lidé kolem nás
 - Dodržování pravidel v komunikaci a vzájemném soužití, tolerance, empatie, vzájemná úcta
 - Role jednotlivých členů rodiny
 - Práva a povinnosti žáků školy
- Lidé a čas
 - Vytváření časových představ ve spojení s činnostmi – režim dne
 - Orientace v čase – střídání ročních období
 - Seznámení s minulostí i současností našeho města, regionální pověsti a báje, tradice a zvyky
- Rozmanitosti přírody
 - Pozorování proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích, rozmanitost a význam živé a neživé přírody,
 - Ohleduplné chování v přírodě a její ochrana
- Člověk a jeho zdraví
 - Prohlubování znalostí základních pravidel silničního provozu

- Uplatňování základních hygienických návyků s využitím znalostí o lidském těle
- Dodržování zásad bezpečného chování, tak aby nebylo ohroženo vlastní zdraví a zdraví jiných

7.3.3 Umění a kultura

- Výtvarné zájmové činnosti
 - Využití různých výtvarných technik, práce s výtvarnými prostředky spojené s experimentováním
 - Poznávání a chápání výtvarného umění
 - Aplikace estetických a dalších požadavků na životní prostředí, kulturu chování, stolování, kulturu těla a oblékání
- Hudební zájmové činnosti
 - Činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové

7.3.4 Člověk a zdraví

- Tělesné zájmové činnosti
 - Sportovní aktivity v tělocvičně, na hřišti, v terénu, relaxační cvičení
 - Poučení o úrazech a jejich předcházení
 - Dodržování pitného režimu

7.3.5 Člověk a svět práce

- Pracovně technické činnosti
- Práce s různými tradičními i netradičními materiály
- Konstruktivní pracovní činnosti (stavebnice)
- Seznámení s různými profesemi
- Pěstitelské práce (péče o pokojové rostliny)

7.4 Tematické okruhy ŠVP ŠD

Vzdělávací obsah ŠVP ŠD a je rozdělen do deseti témat, která vhodným způsobem doplňují a rozvíjejí vybrané vzdělávací oblasti ŠVP ZV. Vychovatelky školní družiny vhodným způsobem rozvíjejí kompetence žáků, učí je chápat, vnímat a řešit různé situace. Nabízené činnosti volí tak, aby byly pro žáky zajímavé, přitažlivé a poučné.

7.4.1 NAŠE ŠKOLA

- vítáme se a seznamujeme se
- seznámení s řádem ŠD
- bezpečná cesta a orientace v okolí školy
- orientace ve škole

Očekávané výstupy

- adaptace na prostředí
- začlenění do kolektivu

- dodržování pravidel vzájemného soužití

Dílčí výstupy

Seznámení žáků s řádem ŠD, poučení o pravidlech bezpečnosti při pobytu a činnostech v ŠD, vymezení pravidel chování (pozdrav, poděkování, požádání), povídáme si o tom, čím můžeme druhého potěšit (dárek, pochvala, chování, úsměv), na scénkách cvičíme etiketu, hrajeme společenské a seznamovací hry na zapojení žáků 1. tříd, vycházky zaměřené na bezpečnost silničního provozu, učíme se správně přecházet silnici, orientujeme se v okolí školy a bydliště, v jídelně se učíme dodržovat zásady správného stolování a základní hygienické návyky, zdobíme ŠD, vzpomínáme na prázdniny, cestujeme prstem po mapě a hledáme známá místa, která děti o prázdninách navštívily, povídáme si o nich.

Výchovně vzdělávací strategie

- hra, rozhovor, četba, dramatizace, smyslové poznávání, výlet (popř. vycházka), komunitní kruh, výtvarná činnost, rukodělná činnost

7.4.2 MÍSTO, KDE ŽIJEME

- minulost a současnost našeho města
- orientace ve městě
- lidé v našem městě
- u nás doma
- drakiáda

Očekávané výstupy

- orientace ve městě
- poznávání okolí

Dílčí výstupy

Seznámení s minulostí a současností našeho města (regionální pověsti a báje, tradice a zvyky), na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, sochy, pomníky....), seznamujeme se s významem některých budov (pošta, knihovna, poliklinika, MÚ, lékárna, spořitelna, informační centrum, bazén,...), seznamujeme se s druhy povolání (policista, prodavač, lékař, zdravotní sestra, učitel, kuchař, účetní...), popisujeme dům a byt v nichž bydlíme, kreslíme plán bytu a okolí, tvoříme mapu, seznamujeme se s turistickými značkami a na vycházkách je vyhledáváme v terénu, sledujeme rozdíly mezi sídlištěm a starými domy, prohlížíme si staré obrázky a fotografie města a srovnáváme dnešní podobu města s minulou, povídáme si o tom, jak se žilo dříve na hradech a zámcích, vyprávíme si o tom, co se nám v našem městě líbí a co bychom rádi změnili, hrajeme soutěž o nejhezčího draka, sbíráme přírodní materiál.

Výchovně vzdělávací strategie

- dramatizace (hry na průvodce, prodavače ...), rozhovor, hra, komunitní kruh, doplňovačky, hádanky, kvízy, vycházka, hudební činnost, relaxační činnost, výtvarná a rukodělná činnost

7.4.3 SVĚT KOLEM MĚ

- můj kamarád, spolužáci, učitelé
- moje rodina
- mezilidské vztahy

Očekávané výstupy

- role členů rodiny
- upevňování kladných mezilidských vztahů

Dílčí výstupy

Představujeme svou rodinu, vysvětlujeme si příbuzenské vztahy a role jednotlivých členů rodiny (bratranec, sestřenice, strýc, teta, babička, dědeček...), povídáme si o povolání rodičů, seznamujeme se s různými profesemi, popisujeme svého nejlepšího kamaráda, vysvětlujeme si pojem přátelství, kladné a záporné povahové vlastnosti, mezilidské vztahy a chování kamarádů, učíme se respektovat autoritu dospělého, rozvíjíme vztah učitel – žák, žák – žák, sbíráme přírodní materiál.

Výchovně vzdělávací strategie

- rozhovor, dramatizace, hra, výtvarná činnost, četba, literárně-dramatická činnost, vyprávění, popis, vycházka, hudební činnost

7.4.4 KOUZELNÝ ČAS VÁNOC

- adventní čas
- vánoční zvyky
- prodejní vánoční výstava
- vánoční besídka

Očekávané výstupy

- seznámení s vánočními zvyky a tradicemi
- upevňování kladných mezilidských vztahů

Dílčí výstupy

Žákům přiblížíme smysl adventní doby, vyrábíme čerty, Mikuláše, anděly, tvoříme výrobky na prodejní vánoční výstavu, zdobíme ŠD, učíme se a zpíváme koledy, vyrábíme ozdoby, přáníčka, vyprávíme si o vánočních zvycích a některé zkoušíme, pořádáme vánoční besídku, učíme se balit dárky, v ŠD vytváříme vánoční atmosféru.

Výchovně vzdělávací strategie

- četba, dramatizace, rozhovor, vycházka s přírodovědní tematikou, rukodělné, výtvarné a hudební činnosti, pracovní dílny (určité skupiny, určitý výrobek), příležitostná akce (prodejní výstava, besídka)

7.4.5 JÁ A MOJE TĚLO

- naše tělo
- čistota půl zdraví
- zdravý jídelníček
- první pomoc

Očekávané výstupy

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- zásady zdravé výživy
- dodržování hygienických zásad
- poskytnutí první pomoci

Dílčí výstupy

Vysvětlujeme si základní hygienické návyky s využitím znalostí o lidském těle, procvičujeme názvy částí lidského těla, vysvětlujeme si péči o chrup, význam osobní hygieny, zásady správné životosprávy, společně tvoříme jídelníček (procvičujeme názvy ovoce, zeleniny, potravin), vyrábíme jednoduché jídlo (pomazánka), rozšiřujeme znalosti a dovednosti ve stolování, vysvětlujeme si význam otužování a zdravého životního stylu, seznamujeme se s dětskými nemocemi a jejich prevencí, učíme se ošetřit jednoduchá zranění a zásady poskytování první pomoci, předcházíme úrazům, seznamujeme se s některými důležitými telefonními čísly (150, 155, 158, 112) a s obsahem lékárničky, vedeme žáky ke správnému využívání volného času, upozorníme žáky na to, že volný čas se může stát zdrojem jejich ohrožení (úrazy, krádeže, šikana, experimentování s drogami), vyrábíme dárky k zápisu.

Výchovně vzdělávací strategie

- komunitní kruh, skupinová práce, beseda, sportovní akce, hra, soutěž, rozhovor, četba, kvízy, doplňovačky, tělovýchovná činnost, relaxační činnost (autogenní trénink)

7.4.6 KALENDÁŘ ROČNÍHO OBDOBÍ

- roční období
- měsíce v roce
- režim dne
- Masopust

Očekávané výstupy

- uvědomit si proměny přírody v ročních obdobích
- sledovat činnosti lidí v závislosti na denní době
- denní rituály

Dílčí výstupy

Besedujeme a pozorujeme proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, čteme si o přírodě a jejích proměnách, vyprávíme si o životě zvířat v zimě, sledujeme stopy zvířat ve sněhu, vyprávíme si o jednotlivých měsících, čteme pranostiky a uvažujeme o jejich smyslu, pomocí obrázků pozorujeme proměny stromu v jednotlivých ročních obdobích, připravujeme společně náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích, tvoříme kalendář, plánujeme režim dne, vytváříme časové představy ve spojení s činnostmi žáků, rozpoznáváme některé meteorologické značky, pozorujeme počasí a snažíme se ho zaznamenat pomocí vyrobených symbolů, vyrábíme masky – slavíme Masopust.

Výchovně vzdělávací strategie

- rozhovor, vyprávění, vycházka, četba, hra, výtvarná, rukodělná a hudební činnost, skupinová práce

7.4.7 KNIHA MŮJ PŘÍTEL

- české pohádky
- dětský hrdina
- dramatizace pohádek
- ilustrátoři dětských knih

Očekávané výstupy

- seznámení s českými spisovateli a ilustrátory
- význam knih

Dílčí výstupy

Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, hrajeme scénky z pohádek, dramatizujeme pohádky, vyrábíme loutky, leporela, obal na knihu, záložku, seznamujeme se s dětskými časopisy, komiksy, poznáváme ilustrátory dětských knih, čteme úryvky z knih, které nám přibližují život v minulosti, navštívíme knihovnu, tvoříme ilustrace k přečteným knihám, posloucháme pověsti, pohádky z našeho regionu, besedujeme o naší nejoblíbenější knize, diskutujeme o hrdinech, o nichž rádi čteme, hrajeme loutkové divadlo, povídáme si o vhodných dětských pořadech, argumentujeme proč se nám líbí, pomocí říkadel básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka.

Výchovně vzdělávací strategie

- četba, rozhovor, vyprávění, dramatizace, pracovní a výtvarná činnost, exkurze (knihovna), kvízy, popis

7.4.8 VÍTÁME JARO

- Velikonoce (téma realizujeme podle doby Velikonoc i dříve)
- Den Země
- měsíc bezpečnosti v silničním provozu
- slet čarodějnic

Očekávané výstupy

- seznámení s velikonočními zvyky a tradicemi
- vytvářet potřebu pečovat o životní prostředí
- upevňování dovedností k bezpečnému pohybu v silniční dopravě (chodec, cyklista)

Dílčí výstupy

Poznáváme a určujeme dopravní značky v našem okolí, orientujeme se v mapě (škola, poliklinika, autobusové nádraží....) upevňujeme si znalosti pravidel o bezpečnosti silničního provozu, hovoříme o následcích dopravní nekázně, připomínáme si vhodné a nevhodné chování na silnici, na přechodech, v dopravních prostředcích, při nákupu...., seznamujeme se s vybavením kola, besedujeme o práci příslušníků policie, vyprávíme si o velikonočních zvycích a tradicích, zdobíme družinu, učíme se velikonoční koledy, pomáháme při úklidu okolí školy (Den Země), třídíme odpad, vysvětlujeme si, jak a proč chráníme životní prostředí, vyprávíme si o nebezpečí ohně v přírodě.

Výchovně vzdělávací strategie

- hudební, výtvarná, pracovní činnost, hra, vycházka, zájmová činnost, vyprávění, rozhovor, četba, beseda, příležitostné akce (úklid, jízda bezpečnosti), hudební činnost (zpěv, poslech)

7.4.9 PŘÍRODA KOLEM NÁS

- péče o domácí zvířata
- volně žijící zvířata
- ptáci, hmyz, rostliny
- památky v našem okolí (vzhledem k dílčím výstupům)
- Den matek

Očekávané výstupy

- seznámit se životními potřebami rostlin a živočichů

Dílčí výstupy

Vyprávíme si o domácích zvířatech, vysvětlujeme si, jakou péči potřebují, vyprávíme si o životě zvířat v ZOO, poznáváme živočichy, kteří žijí na polích, v lesích a rybnících, na vycházkách poznáváme některé ptáky a stromy, určujeme stromy listnaté a jehličnaté, poznáváme jarní květiny a byliny, sbíráme je, lisujeme je a vytváříme z nich herbář, určujeme jedlé a jedovaté houby, upevňujeme si pravidla chování v přírodě, na vycházkách pozorujeme mraveniště, učíme se poznávat některé druhy hmyzu v atlasech a encyklopediích vyhledáváme důležité údaje o zvířatech a rostlinách, pečujeme o pokojové rostliny, učíme se je přesazovat, vysvětlujeme si podmínky rostlin k životu, pozorujeme klíčení semínek, vyhledáváme knihy a ilustrace pravěkých zvířatech, vyprávíme si o útulcích pro zvířata, snažíme se pochopit rozdíl mezi živou a neživou přírodou, vyhledáváme zajímavé krajinné útvary, vodní toky, které se vyskytují v našem okolí (Ještěd, Ploučnice, Ralsko, Horka, průrva Ploučnice, Děvín, zámek Vartemberk, Mariánský sloup, Stohánek, kostel sv. Zikmunda), ke Dni matek besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, čím jim můžeme udělat radost, vyrábíme jim dárečky.

Výchovně vzdělávací strategie

- vyprávění, rozhovor, přírodovědná vycházka, pracovní činnost, četba, výtvarná činnost, komunitní kruh, kvízy, hádanky, hra

7.4.10 MĚSÍC PLNÝ HER

- MDD – týden splněných přání
- branné hry, soutěže
- dětský karneval

Očekávané výstupy

- rozvoj pohybových dovedností a schopností

Dílčí výstupy

Hrajeme sportovní hry a soutěže, branné hry v terénu, pohybové hry, „hudebně – pohybové hry, seznamujeme se s pravidly některých her, společně plánujeme oslavy Dne dětí, vyrábíme masky na dětský karneval, upozorníme žáky na bezpečnost v době prázdnin.

Výchovně vzdělávací strategie

- hra, soutěže, zájmová činnost, výtvarná a hudební činnost, četba, rozhovor, vyprávění, dramatizace, doplňovačky, vycházka, pohybové aktivity, příležitostná akce (Den dětí)

8 Základní informační zdroje:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – www.msmt.cz
- Metodický portál RVP – www.rvp.cz
- Ministerstvo vnitra – Sběrka zákonů – www.mvcr.cz/sbirka/index.html

Hlavní kurikulární dokumenty:

- www.vuppraha.cz – Rámcové programy RVP ZV
- www.msmt.cz – Základní školství – učební dokumenty
- www.rvp.cz - Základní vzdělávání
- Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání - NIDM Praha 2007 (kolektiv autorů)
- HÁJEK B. a kolektiv, Jak vytvořit vzdělávací program pro školní družiny Portál 2007 Praha ISBN 978-80-7367-233-1

9 Zveřejnění ŠVP ŠD

Školní vzdělávací program školní družiny je k nahlédnutí v ředitelně školy a v kabinetě vychovatelek školní družiny.

Jeho elektronická podoba je uložena v dokumentaci školy u ředitelky školy.

Stráž pod Ralskem 30. 8. 2016

.....
Mgr. Bedřiška Rychtaříková
ředitelka školy